

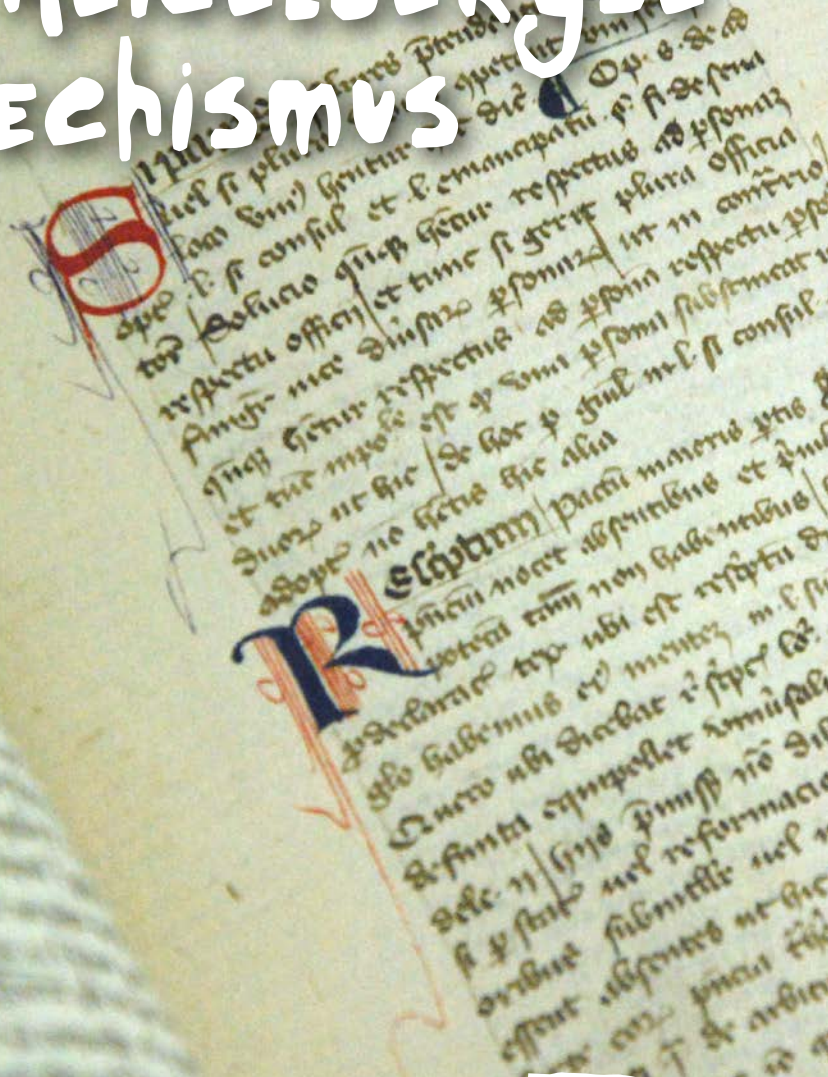

Treff(er)

12-16

oktober 2013 - nummer 2

DE HEIDELBERGSE CATECHISMUS

verbindt jongeren

Verenigingsblad voor
jongeren van 12 tot 16 jaar

Versijnt zeven keer
per jaar

Jaargang 13

ISSN: 1568-8844

Redactie

Annemieke Harbers
Abigail Janse
Marline Karels
Jaco Pons - eindredactie
Arianne van Rump
Marije Wisse
John van Zetten

Abonnementen

Gratis voor leidinggevers
van aangesloten verenigingen.
Particulier abonnement:
Prijs € 15 per jaar
(inclusief verzendkosten).
Een abonnement kan alleen
aan het einde van een jaargang
worden stopgezet.

Vormgeving

V1 Communicatie, Ermelo

Postbus 79 - 3440 AB WOERDEN
T (0348) 489948
E info@jbgg.nl - I www.jbgg.nl

450 jaar geleden werd de Heidelbergse Catechismus geschreven. Twee jonge mannen moesten in opdracht van keurvorst Frederik III dit boek schrijven. Waarom vond hij dat zo belangrijk? En waarom staat het zelfs nu nog achterin jouw Bijbel?

Het is een belijdenisgeschrift dat niet voor niets achter in onze Bijbel staat: het gaat over de hele geloofsleer. Geloofsleer? Ja, alles wat je moet weten over het geloof.

Denk je nu: 'Dan hoef ik niet verder te lezen, want ik geloof toch wel dat alles waar is wat in de Bijbel staat'? Daar ben ik blij om. Houd het zeker vast! Maar let op... het gaat over nog iets anders in de Heidelbergse Catechismus. Lees maar mee in de eerste zondag: 'Wat is **uw** enige troost, beide in het leven en sterven?' Deze vraag spreekt jou aan. Het gaat over **jouw** troost.

Maar wat heeft deze troost nu te maken met jouw geloof? Wat is geloof? Hoe kan ik geloven? Hoe krijg ik die troost waarmee je kunt leven en sterven? Deze vragen worden in de Catechismus beantwoord. De Heidelbergse Catechismus is 450 jaar jong en nog steeds actueel. Lees je mee in deze Treffer?

Jaco Pons
Eindredacteur

zo ging het bij Saulus...

De Heidelbergse Catechismus is verdeeld
in drie stukken: ellende, verlossing en
dankbaarheid. In zondag 1 wordt uit-
gelegd waarom dat zo is.

opdracht

Lees vraag 2 uit de Heidelbergse Catechismus.
'Hoeveel stukken zij u nodig te weten, opdat
gij in deze troost zaliglijk leven en sterven
moogt?'

Waarom zijn de drie stukken zo belangrijk?

In deze Bijbelstudie denken we na over
Saulus. Hij wilde de Heere dienen. Als kind
kreeg hij les over de Bijbel van Gamaliël, een
bekende Schriftgeleerde. Saulus dacht dat
hij God op een goede manier diende, maar
hij heeft het mis. Dat ontdekt hij als hij op
weg is naar Damascus om de volgelingen
van Jezus te vervolgen.

Opdracht

Lees Handelingen 9:1-20. Bespreek met elkaar woorden die onduidelijk zijn. In dit Bijbelgedeelte letten we op de drie stukken zoals de Heidelbergse Catechismus ze ons leert. Onderweg naar Damascus ziet Saulus een licht en hij valt op de grond. De Heere spreekt tot hem: *'Saul, Saul, wat vervolgt jij Mij?'* De Heere laat hem zijn **ellende** zien: *'Het is u hard de verzenen tegen de prikkels te slaan.'*

Hier wordt het beeld gebruikt van een ploegendier. Het is voor de ploeg gezet. Als het dier achteruit schopt, schopt het tegen een lat met scherpe punten eraan. Een dier doet dat dus maar één keer, daarna weet hij dat hij dat niet meer moet doen.

Vraag

Lees vers 3 tot en met 6. Hoe laat de Heere aan Saulus zijn ellende zien?

Vraag

Waarom zou de Heere het voorbeeld van het ploegende dier gebruiken?

Saulus is blind geworden en wordt naar Damascus gebracht. In de stad blijft hij in een huis. Hij eet niet en drinkt niet, maar bidt alleen.

Vraag

'Het gebed is de ademtocht van de ziel.' Wat betekent deze uitdrukking? Wat betekent dit voor het gebed van Saulus?

De Heere stuurt Ananias, een discipel uit Damascus naar Saulus toe. *'De Heere, heeft mij gezonden, namelijk Jezus, Die u verschenen is op de weg dien gij kwaamt, opdat gij weder ziende en met de Heilige Geest vervuld zoudt worden. En terstond vielen af van zijn ogen gelijk als schellen, en hij werd terstond wederom ziende.'* Saulus werd **verlost**.

Vraag

Lees Johannes 9:39-41. Wat zegt dit over deze verlossing van Saulus, die vroeger een Farizeeër was?

'En hij predikte terstond Christus in de synagogen, dat Hij de Zone Gods is.' Hij preekt over de Heere Jezus Christus, de Zoon van God. **Dankbaar** wijdt hij zijn leven aan de Heere.

Vraag

Hoe kwam het dat de mensen zich ontzetten (vers 21) dat Saulus preekte over Jezus Christus als de Zoon van God?

De Heere bekeerde Saulus. Ook vandaag werkt de Heere nog op dezelfde manier!

Ellende

Er is geen mens op deze wereld die in staat is om te leven tot eer van God. Door het luisteren naar de duivel in het paradijs zijn wij, net als Adam en Eva door de erfzonde, ongehoorzaam en kunnen we niet anders dan dagelijks zonde op zonde stapelen. Daarom moet God ons straffen. In zondag 2 t/m 4 lees je over de **ellende**.

Verlossing

Uit de ellende kunnen we verlost worden. Dat kan alleen door een waar geloof in de Heere Jezus. Hij heeft geleden en is gestorven om te betalen voor de zonden van hen die Hij zalig zal maken. Over de **verlossing** kan je lezen in zondag 5 t/m 31.

Hij zal Zijn kinderen iets laten zien van de drie stukken: ellende, verlossing en dankbaarheid.

Ze leren hun ellende kennen. Hoe kan je zelf ooit nog iets goed doen voor de Heere? Van deze ellende zal de Heere hen op Zijn tijd verlossen. Dan wordt Hij jouw Koning en zal je verlangen om Hem te dienen en ook anderen over Hem te vertellen! Ken jij daar al iets van?

Dankbaarheid

Als je verlost bent van je ellende, zal je ook dankbaar zijn omdat Hij je verlost heeft. Je wilt dan leven tot eer van God. Alles wat je zegt, doet en bidt, wil je richten op de eer van de Heere. Je wilt de wet houden, om de Heere te dienen. Maar je ervaart ook dat je dat helemaal niet kan. Over de **dankbaarheid** lees je in zondag 32 t/m 52.

Klaar?

Als je alle 'stapjes' gehad hebt, ben je dan klaar? Kan je dan heilig gaan leven? Nee, want het zijn geen 'stapjes'. De Catechismus noemt het 'stukken' en bedoelt er mee dat het belangrijke zaken zijn in het leven van Gods kinderen, tot hun dood toe. Als je tot eer van de Heere probeert te leven (dankbaarheid), merk je dat de zonde alweer in je leven komt (ellende). Daarom heb je weer vergeving nodig (verlossing), om daar de Heere weer dankbaar voor te zijn. Je merkt wel: een dagelijkse bekering is nodig!

ELKE ZONDAG EEN ZONDAG

Frederik de Vrome

Frederik de Vrome is de bijnaam van keurvorst Frederik de Derde. Hij regeerde in de Palts, een soort provincie in Duitsland. Deze bijnaam kreeg hij omdat hij steeds bezig was met het onderzoek van de Bijbel. Net als Calvijn vond hij het ook erg belangrijk om daar naar te leven.

Frederik laat de Heidelbergse Catechismus schrijven voor jongeren. De vragen en antwoorden over de geloofsleer konden zij uit hun hoofd leren. Hij schrijft hierover:

Ik zoek Gods eer, zodat de arme onderdanen met het alleenzaligmakende Woord van onze Heere en Verlosser Jezus Christus tot het eeuwige leven gespijsd en gedrenkt worden.

Opdracht

Schrijf in eigen woorden op wat Frederik bedoelt met deze zin.

In 1563 is de Heidelbergse Catechismus in Duitsland ingevoerd. Jongeren gingen de 129 vragen en antwoorden uit hun hoofd leren. Er gebeurde een wonder: de Heere werkt door de Catechismus in hun harten.

Als de Heere werkt, komt de duivel er snel bij. Dat gebeurde ook bij de Catechismus. In de Duitse kerk was er een strijd tussen de Lutherse leer en de leer van Calvijn. Het grootste strijdpunt was het Heilig Avondmaal. De Heidelbergse Catechismus legde uit dat het Heilig Avondmaal anders gehouden moest worden dan dat Luther zei.

Vraag

Lees zondag 30 vraag en antwoord 80. Wat is het verschil tussen het Heilig Avondmaal en de Roomse mis?

Luthersen klaagden Frederik de Derde aan en beschuldigden hem van calvinisme. Op de rijksdag, een dag waarop alle vorsten uit Duitsland bij elkaar kwamen, moest Frederik de Derde verdedigen waarom hij de Catechismus had ingevoerd. Hoe liep dat af? Een van de vorsten klopte bij Frederik op de schouder en zei: 'Frits, jij bent vromer dan wij allen.' De Catechismus mocht blijven...

De bekende dominee Petrus Datheen vond de Heidelbergse Catechismus ook erg belangrijk. Daarom vertaalde hij deze uit het Duits in het Nederlands. Hij had zelf een psalmberijming gemaakt. Achter dit psalmboek drukte hij de Catechismus af. Zo werd het boek in Nederland snel bekend.

Vraag

De Catechismus kwam al snel terecht in andere landen. Hoe kwam dat?

Maar waarom wordt er nu elke zondag over een zondag van de Catechismus gepreekt? In 1573, nog maar 10 jaar nadat de Catechismus werd geschreven, begon de Amsterdamse dominee Petrus Gabriël daar mee. Veel dominees volgden zijn voorbeeld.

Op de landelijke kerkvergadering, de nationale synode van Dordrecht in 1618-1619 werd de Catechismus gecontroleerd. De synode was erg blij met dit boek en noemde het voortaan een belijdenisgeschrift: heel de geloofsleer stond er nauwkeurig in beschreven! In het advies van de synode stond geschreven dat alle dominees in de middagdienst moesten gaan preken uit de Catechismus. Het moest een duidelijke en kernachtige preek zijn voor de gemeente.

Vraag

Welke drie belijdenisgeschriften hebben wij?

Nog elke zondag wordt er in onze gemeenten gepreekt over de Catechismus. Op de meeste basisscholen of op catechisatie leer je de vragen uit je hoofd. Maar dat bedoelde Frederik niet alleen met dit boek. Lees nog eens wat hij schreef. Heb jij de Bijbel zélf al 'gegeten en gedronken' omdat je daar de Verlosser, de Heere Jezus kunt leren kennen? Want daar wijst de Heidelbergse Catechismus steeds naartoe!

Stelling

ER IS AL ZO VAAK UIT DE HEIDELBERGSE CATECHISMUS GEPREEKT: IK WEET NU WEL WAT ER IN STAAT!

Feiten en cijfers

- Geschreven in 1563 door Zacharias Ursinus (29 jaar) en Caspar Olevianus (27 jaar).
- Vertaald in het Nederlands door Petrus Datheen.
- In de 17^e eeuw door Nederlandse scheepvaart over de wereld verspreid.
- Vertaald in 44 talen.
- 129 vragen en antwoorden, verdeeld over 52 zondagen.
- Vanaf 1573 wordt er 's zondags uit gepreekt.
- Op de synode van Dordrecht in 1618-1619 is de Catechismus getoetst.
- In de Dordtse kerkorde artikel 66 staat dat er elke zondag uit de Catechismus gepreekt moet worden.

DE DRIE-ENIGE God

'Want Drie zijn er Die getuigen in den hemel: de Vader, het Woord en de Heilige Geest, en deze Drie zijn één.' (1 Johannes 5:7)

In dit Bijbelgedeelte legt Johannes een belangrijk punt van de geloofsleer uit: de drie-eenheid van God. Wat betekent dit? Daar gaan we over nadenken.

God de Vader

God de Vader is de almachtige Schepper is van de hemel en de aarde en alles wat daarin is (zondag 9, vraag 26). Dit betekent: God de Vader heeft recht op ons! We moeten Hem kennen, liefhebben, loven en prijzen.

Denk nog eens aan het stuk van de ellende. Niet langer kunnen wij de wil van onze Schepper doen. Zondag 4 zegt: we hebben Gods majesteit aangetast en we verdienen straf.

Opdracht

Lees zondag 10, vraag 27. Welke drie woorden gebruikt de Catechismus om het werk van God de Vader uit te leggen? Wat wordt hier mee bedoeld?

God de Zoon

God de Zoon werd in Bethlehem geboren om zondaren bij God terug te kunnen brengen. Hij heeft zondige mensen gekocht met Zijn bloed (zondag 13, vraag 34). Denk je aan Golgotha? En aan de offers in het Oude Testament die heenwezen naar dit offer van Christus?

Opdracht

Lees zondag 11, vraag 29. Noem twee Bijbelteksten die laten zien dat alleen de Heere Jezus, Gods Zoon, zalig kan maken van de zonden.

Opdracht

Noem de 5 christelijke feestdagen. Leg uit wat elke feestdag te maken heeft met het werk van God de Zoon.

God de Heilige Geest

God de Heilige Geest geeft leven en Hij onderhoudt het! Wat betekent dit? De Heilige Geest maakt zondaren gewillig om God te gehoorzamen. Hij geeft hen liefde tot God, Hij leert hen bidden. Hij zorgt ervoor dat de zondaar het werk van Jezus nodig krijgt!

De Catechismus zegt in zondag 21 dat deze Heilige Geest aan Gods kinderen gegeven is, *'opdat Hij mij door een waar geloof Christus en al Zijn weldaden deelachtig make, mij trooste en bij mij eeuwiglijk blijve.'*

Opdracht

Bij Pinksteren werd de Heilige Geest uitgestort op aarde. Werkte de Heilige Geest daarvoor niet op aarde?

De drie-enige God

Wij geloven maar in één God. Deze ene God is drie *Personen*, maar het zijn niet drie *Goden*. Er is de Persoon van God de Vader, de Persoon van God de Zoon en de Persoon van God de Heilige Geest. Deze drie Personen zijn totaal God.

Begrijp je het niet? Ons verstand staat hier stil... Maar de Heere leert aan Zijn kinderen om de drie-eenheid te bewonderen: daarom zijn ze zalig geworden!

Stelling
Het is niet belangrijk om te weten dat God een drie-enige God is, als je bekeerd bent is het genoeg.

DE HEILIGE, ALGEMENE CHRISTELIJKE KERK

'Ik zit in de allerbeste kerk. Alleen zoals mijn dominee het uitlegt, staat het in de Bijbel. Iedereen zou bij ons naar de kerk moeten gaan! Alleen in onze kerk kan je bekeerd worden.'

Denk je dat ook? Dan heb je het mis! Want in vraag 54 van de Heidelbergse Catechismus staat uitgelegd dat er eigenlijk maar één Kerk is. En dat is de Kerk die overal op de wereld te vinden is. Bij die Kerk horen mensen uit allerlei kerken. Wat betekent dat? Lees maar mee:

Vraag 54: *Wat gelooft gij van de heilige, algemene Christelijke Kerk?*

Kerk staat hier met een hoofdletter geschreven. Het gaat dus niet over een kerkgebouw of over alle mensen in de kerk. Nee, het gaat over Gods kinderen die uit alle geslachten, landen, volken en rassen door de Heere verzameld worden.

Gods kinderen zitten in heel veel kerken, overal op de wereld. Het antwoord zegt: zolang als de wereld bestaat vergadert, beschermt en onderhoudt hij deze mensen.

Vraag

Lees zondag 21 vraag 54. De Heere Jezus heeft zich een gemeente uitverkoren. Wat wordt hiermee bedoeld?

Hoe doet Hij dat? *Door Zijn Geest en Woord.* Dat betekent: de Heilige Geest geeft het ware geloof door het Woord van de Heere. Als je in kerk bent, preekt de dominee uit het Woord en als je de Bijbel leest, spreekt de Heere tot je. De Heilige Geest wil dat Woord gebruiken om je te bekeren!

Stelling

ALS JE NAT WIL WORDEN, MOET JE IN DE REGEN LOPEN. DUS ALS JE BEKEERD WIL WORDEN, MOET JE NAAR DE KERK GAAN.

Er staat nog iets. Hoe verzamelt de Heere Zijn gemeente? *'In enigheid des waren geloofs.'* Dat betekent: overal op de wereld en in allerlei kerkverbanden geeft de Heere mensen hetzelfde geloof. Want er is maar één geloof! Paulus juicht daarover in zijn brief aan de gemeente van Efeze: *'Eén Heere, één geloof, één doop, één God en Vader van allen, Die daar is boven allen en door allen en in u allen.'* (Efeze 4: 5 en 6)

Vraag

Lees Efeze 4:11-13. Waarom heeft de Heere de ambten, ouderlingen, diakenen en dominees, gegeven?

Soms is er strijd in de kerk geweest over heel belangrijke zaken, zoals de waarheid van Gods Woord, godheid van de Heere Jezus of de reden waarom mensen zalig worden. Dan kwam er een kerkscheuring, omdat de waarheid van het Woord van God niet beschermd werd.

Het is ook wel eens gebeurd dat s Gods kinderen ruzie maakten, maar die verschillen houden een keer op! Het gaat maar om één ding: *'En dat ik daarvan een levend lidmaat ben en eeuwig zal blijven.'* Hier op aarde wil de Heere Zijn kinderen bekeren. Straks zullen ze eeuwig bij de Heere zijn. Zonder verschillen, maar eeuwig de Heere grootmaken. Dat is de toekomst van de Kerk!

NEDERLANDSE Geloofsbelijdenis artikel 27 Van de algemene Christelijke Kerk

Wij geloven en belijden een enige katholieke of algemene Kerk, dewelke is een heilige vergadering der ware Christgelovigen, al hun zaligheid verwachende in Jezus Christus, gewassen zijnde door Zijn bloed, geheiligd en verzegeld door den Heiligen Geest. Deze Kerk is geweest van den beginne der wereld af, en zal zijn tot den einde toe; gelijk daaruit blijkt, dat Christus een eeuwig Koning is, Dewelke zonder onderdanen niet zijn kan. En deze heilige Kerk wordt van God bewaard, of staande gehouden, tegen het woeden der gehele wereld; hoewel zij somwijlen een tijdlang zeer klein en als tot niet schijnt gekomen te zijn in de ogen der mensen; gelijk Zich de Heere gedurende den gevaarlijken tijd onder Achab zeventuizend mensen behouden heeft, die hun knieën voor Baäl niet gebogen hadden. Ook mede is deze heilige Kerk niet gelegen, gebonden, of bepaald in een zekere plaats, of aan zekere personen, maar zij is verspreid en verstrooid door de gehele wereld; nochtans samengevoegd en verenigd zijnde met hart en wil in één zelfden Geest, door de kracht des geloofs.

Opdracht

Bespreek met elkaar dit artikel uit de geloofsbelijdenis. Welke dingen uit de catechismus zie je terug komen?

VERDIEN EEN FIETS

Dhr. P. van der Bas vertelde op 22 juli 2010 in het
Reformatisch Dagblad:

*'We woonden in Moordrecht zo afgelegen dat ik niet
naar zondagsschool en catechisatie ging. Ik moest
thuis van m'n vader de Catechismus leren. Als ik hem
helemaal uit het hoofd kende, kreeg ik een fiets. Het
lukte toen ik zeventien was.'*

FUZZEL

1. Frederik de Derde gaf opdracht om de Catechismus te schrijven. Wat was zijn beroep?
2. De Catechismus is geschreven door Caspar Olevianus en Zacharias ...
3. Het derde stuk van de Catechismus gaat over de ...
4. Zondag 34 tot 44 gaan over de ...
5. Waarom wij een christen genoemd worden, staat uitgelegd in vraag ...
6. De laatste 7 zondagen gaan over het ...
7. In hoeveel talen is de Catechismus vertaald?
8. Hoe vaak staat het woord troost in de Catechismus? ... keer.

